

429**UCHWAŁA PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ**

z dnia 2 sierpnia 2001 r.

w sprawie wytycznych dla okręgowych komisji wyborczych, dotyczących przyjmowania zgłoszeń i rejestracji okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów w wyborach do Sejmu i do Senatu zarządzonych na dzień 23 września 2001 r.

Na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786) Państwowa Komisja Wyborcza uchwala, co następuje:

§ 1. Ustala się wytyczne dla okręgowych komisji wyborczych, dotyczące przyjmowania zgłoszeń i rejestracji okręgowych list kandydatów na posłów i kandy-

datów na senatorów w wyborach zarządzonych na dzień 23 września 2001 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Państwowej Komisji Wyborczej:

F. Rymarz

Załącznik do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej
z dnia 2 sierpnia 2001 r. (poz. 429)

WYTYCZNE PAŃSTWOWEJ KOMISJI WYBORCZEJ DLA OKRĘGOWYCH KOMISJI WYBORCZYCH
DOTYCZĄCE PRZYJMOWANIA ZGŁOSZEŃ I REJESTRACJI OKRĘGOWYCH LIST KANDYDATÓW NA POSŁÓW
I KANDYDATÓW NA SENATORÓW W WYBORACH DO SEJMU I DO SENATU
ZARZĄDZONYCH NA DZIEŃ 23 WRZEŚNIA 2001 R.

I. Przyjmowanie zgłoszeń list okręgowych i kandydatów na senatorów.

1. Okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania określone w ustawie z dnia 12 kwietnia 2001 r. — Ordynacja wyborcza do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 46, poz. 499 i Nr 74, poz. 786), zwanej dalej Ordynacją wyborczą, w sposób i w trybie określonym w regulaminie, stanowiącym załącznik nr 1 do uchwały Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 30 lipca 2001 r. w sprawie regulaminów okręgowych i obwodowych komisji wyborczych powołanych do przeprowadzenia wyborów do Sejmu i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski Nr 25, poz. 428).

Okręgowa komisja wyborcza, mając na uwadze, że zgłoszenia list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów mogą być dokonywane niezwłocznie po jej powołaniu, ustala na pierwszym posiedzeniu plan pracy w zakresie przyjmowania zgłoszeń. W planie pracy ustalić należy harmonogram dyżurów dla przyjmowania zgłoszeń, uwzględniający z reguły większą ilość zgłoszeń w okresie bezpośrednio poprzedzającym upływ terminu na ich dokonanie. Termin ten upływa w dniu 14 sierpnia 2001 r. o godz. 24⁰⁰ (art. 143 ust. 1 i art. 190 Ordynacji wyborczej; dalej powoływane przepisy dotyczą tej ustawy). Informację o miejscu, dniach i godzinach dyżurów podaje się do publicznej wiadomości, w miarę możliwości, w formie komunikatu w lokalnej prasie, rozgłośniach radiowych i telewizyjnych. Informację wywiesza się także w siedzibie komisji.

Czynności związane z przyjmowaniem zgłoszeń okręgowych list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów oraz rejestracją list i kandydatów dokonywane są na formularzach, których wzory określiła Państwowa Komisja Wyborcza uchwałą z dnia 26 lipca 2001 r. w sprawie wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia okręgowej listy kandydatów na posłów i protokołu rejestracji okręgowej listy kandydatów na posłów oraz wzorów potwierdzenia przyjęcia zgłoszenia kandydata na senatora i protokołu rejestracji kandydata na senatora, stosowanych w wyborach do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski Nr 25, poz. 425).

W sprawach niżej wymienionych komisja podejmuje postanowienia w formie odrębnej uchwały:

- 1) wezwanie do usunięcia wad zgłoszenia oraz do uzupełnienia wykazu podpisów wyborców popierających zgłoszenie (art. 147 ust. 2, art. 148 ust. 1);
- 2) odmowa rejestracji listy okręgowej bądź poszczególnych kandydatów z tej listy lub kandydata na senatora (art. 147 ust. 2, art. 148 ust. 2, art. 149 ust. 2);

- 3) skreślenie kandydata z zarejestrowanej listy okręgowej lub kandydata na senatora (art. 153 ust. 1);
- 4) uzupełnienie zarejestrowanej listy okręgowej (art. 153 ust. 2);
- 5) unieważnienie rejestracji listy okręgowej lub rejestracji kandydata na senatora (art. 153 ust. 3 i 4).

Postanowienia w tych sprawach wymagają uzasadnienia, a gdy przysługuje od nich środek prawny — także zamieszczenia odpowiedniego pouczenia.

2. Okręgowa komisja wyborcza, wykonując czynności związane z przyjmowaniem zgłoszeń, powinna mieć na uwadze, że:

- prawo do zgłoszenia list kandydatów na posłów i kandydatów na senatorów mają tylko te komitety wyborcze, które uzyskały od Państwowej Komisji Wyborczej potwierdzenie utworzenia komitetu wyborczego (art. 103). Bieżąca informacja o tych komitetach jest dostępna z urzędu dla każdej okręgowej komisji wyborczej. Zbędne jest zatem żądanie od zgłaszającego przedkładania komisji uchwały Państwowej Komisji Wyborczej w tej sprawie;
- komitet wyborczy może zgłosić w każdym okręgu wyborczym tylko jedną listę kandydatów na posłów, liczba zaś kandydatów na liście nie może być mniejsza niż liczba posłów wybieranych w tym okręgu i nie większa niż dwukrotność tej liczby (art. 139 ust. 1, art. 143 ust. 2).
Odpowiednio, komitet wyborczy może zgłaszać najwyżej tylu kandydatów na senatorów, ilu senatorów jest wybieranych w danym okręgu wyborczym (art. 195 ust. 1);
- kandydat na posła może być zgłoszony tylko w jednym okręgu wyborczym i tylko z jednej listy okręgowej, a kandydat na senatora — tylko w jednym okręgu i tylko w ramach zgłoszenia przez jeden komitet wyborczy (art. 139 ust. 2 i art. 195 ust. 2);
- nie można kandydować równocześnie na posła i na senatora (art. 8 ust. 2);
- kandydatem na posła lub na senatora może być tylko obywatel polski, mający prawo wybierania, który najpóźniej w dniu wyborów uzyskuje wiek: kandydat na posła — 21 lat, a kandydat na senatora — 30 lat (art. 99 Konstytucji RP);

- każda lista kandydatów na posłów powinna zawierać poparcie co najmniej 5 000 wyborców stale zamieszkałych na obszarze tego okręgu, w którym

jest zgłaszana (art. 142 ust. 1), albo do zgłoszenia powinno być dołączone zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnieniu danego komitetu do zgłoszenia listy bez poparcia podpisami wyborców (art. 142 ust. 2 i 3);

- zgłoszenie każdego kandydata na senatora wymaga odrębnego poparcia podpisami co najmniej 3 000 wyborców stale zamieszkałych w danym okręgu; do zgłoszeń kandydatów na senatorów przepisów o zaświadczeniu nie stosuje się (art. 196 ust. 1 i 5 i art. 198 ust. 2).

3. Zgłoszenie, na piśmie, okręgowej listy kandydatów na posłów lub kandydata na senatora powinno być doręczone okręgowej komisji wyborczej przez pełnomocnika wyborczego komitetu lub osobę przez niego upoważnioną, najpóźniej w 40 dniu przed dniem wyborów, tj. 14 sierpnia 2001 r. do godz. 24⁰⁰ (art. 143 ust. 1 i 3).

Przyjmowanie dokumentów zgłoszenia komisja może powierzyć wyznaczonym osobom bądź utworzonym w tym celu zespołom. Przyjmujący zgłoszenie sprawdzają w obecności zgłaszającego, czy zostało ono złożone przez uprawnioną osobę i czy zawiera pełne dane i dokumenty przewidziane w art. 143—145, 195, 196 i 198; numerują i opatrują pieczęcią komisji arkusze wykazu podpisów, a następnie wydają potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia, na formularzu ustalonym uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 lipca 2001 r.

Po przyjęciu zgłoszenia niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek zmian na okręgowej liście kandydatów na posłów lub w zgłoszeniu kandydata na senatora (art. 144 ust. 6). Niezwłocznie po przyjęciu zgłoszenia, nie później niż w ciągu 3 dni, okręgowa komisja wyborcza bada je w regulaminowym składzie i ustala, czy zgłoszenie spełnia ustawowe wymogi, tj. czy zawiera:

- nazwę i adres komitetu wyborczego, numer okręgu, w którym zgłaszana jest lista okręgowa lub kandydat na senatora, oraz nazwisko i adres pełnomocnika wyborczego komitetu, a gdy zgłoszenia dokonuje osoba upoważniona przez pełnomocnika — również udzielone jej upoważnienie, zawierające dane przewidziane w art. 143 ust. 3. Upoważnienie powinno być opatrzone datą wystawienia i podpisem pełnomocnika;
- dane zgłoszonych kandydatów — ich nazwiska, imiona, zawód i miejsce zamieszkania oraz oznaczenie każdego kandydata nazwą lub skrótem nazwy partii, której jest on członkiem, albo oznaczenie, że nie należy do partii politycznej; zamieszczenie tych oznaczeń, zgodnie z art. 144 ust. 2, jest wymogiem obligatoryjnym.

Gdyby przy nazwisku kandydata była wskazana przynależność do więcej niż jednej partii, oznaczenie jego przynależności wskazuje zgłaszający.

Zgłaszający może wnosić również o oznaczenie przy nazwisku kandydata niebędącego członkiem

partii politycznej, że jest on popierany przez określoną partię, wskazując nazwę bądź skrót nazwy tej partii.

Wniosek (oświadczenie) w tej sprawie może być wniesiony tylko wraz ze zgłoszeniem, a fakt udzielenia poparcia powinien potwierdzić na piśmie właściwy statutowy organ danej partii. Nazwisko kandydata może być oznaczone nazwą lub skrótem nazwy jednej tylko partii i nie może przekraczać 40 znaków drukarskich (art. 144 ust. 1—3);

- wskazanie skrótu nazwy komitetu wyborczego, którym zarejestrowaną listę lub kandydata na senatora należy oznaczyć na urzędowych obwieszczeniach i kartach do głosowania (art. 144 ust. 4). Jeżeli zgłaszający nie zgłosi takiego wniosku, okręgowa komisja wyborcza oznacza listę lub kandydata na senatora pełną nazwą komitetu wyborczego. Oznaczenie nazwą i skrótem nazwy umieszcza się w tym samym brzmieniu, co nazwa i skrót nazwy wskazany w potwierdzeniu Państwowej Komisji Wyborczej o utworzeniu komitetu wyborczego, o którym mowa w punkcie 2. Jeżeli w potwierdzeniu o utworzeniu komitetu wyborczego nie ma skrótu nazwy komitetu, okręgowa komisja wyborcza nie uwzględnia wniosku o oznaczenie tego komitetu skrótem jego nazwy;

- wykaz podpisów wyborców popierających zgłoszenie listy okręgowej lub kandydata na senatora wraz z oświadczeniem o liczbie złożonych podpisów, albo — przy zgłoszeniu listy okręgowej — zaświadczenie Państwowej Komisji Wyborczej o uprawnieniu tego komitetu wyborczego do zgłoszenia listy bez poparcia podpisami wyborców (art. 144 ust. 5 pkt 1, art. 196 ust. 1).

Wykaz podpisów popierających listę okręgową powinien obejmować co najmniej 5 000 wyborców, a wykaz podpisów popierających kandydata na senatora — co najmniej 3 000 wyborców, stale zamieszkałych w tym okręgu wyborczym, w którym dana lista bądź kandydat są zgłaszani (art. 142 ust. 1, art. 198 ust. 1). Badając wykaz podpisów popierających zgłoszenia kandydatów na senatorów, okręgowa komisja ma jednocześnie na uwadze, iż każdy kandydat powinien być poparty podpisami wyborców. Zatem, gdyby komitet wyborczy dokonał jednym zgłoszeniem więcej niż jednego kandydata, każdy z kandydatów powinien być poparty odrębnym wykazem podpisów co najmniej 3 000 wyborców z tego okręgu.

Sprawdzając prawidłowość złożenia wymaganej liczby podpisów, komisja zwraca uwagę, czy każda strona wykazu odpowiada ustawowym wymogom (art. 140 ust. 2 i 3, art. 196 ust. 3 i 4).

Poszczególne strony wykazu nie mogą być kopiami ani składać się z części doklejanych. Czytelnie wpisane powinny być wszystkie dane udzielającego poparcia wyborcy, objęte wykazem: nazwisko, imię, adres zamieszkania (miejscowość, ulica, numer domu i numer mieszkania, a w miejscowościach, w których nie ma ulic — numer domu (posesji) i numer lokalu lub tylko numer domu niepo-

dzielonego na odrębne numerowane lokale), numer PESEL oraz własnoręczny jego podpis. Nie jest wymagane podawanie kodu pocztowego.

W zasadzie niedopuszczalne jest stosowanie skrótów nazw miejscowości w adresie zamieszkania wyborcy, a także odnośników do nazwy tej samej miejscowości, chyba że nie budzą one żadnych wątpliwości komisji co do identyfikacji podpisującego. W trakcie czynności sprawdzających na każdej stronie wykazu wpisuje się liczbę wyborców, którzy prawidłowo udzielili poparcia, oraz zaznacza nazwiska osób, które udzieliły poparcia w sposób wadliwy; następnie ustala się liczbę prawidłowo udzielonych podpisów;

- pisemną zgodę każdego kandydata na kandydowanie w wyborach zarządzonych na dzień 23 września 2001 r. ze wskazaniem numeru okręgu wyborczego, w którym będzie kandydował, oraz nazwy komitetu wyborczego, który zgłosił jego kandydaturę. Zgoda na kandydowanie powinna zawierać dane przewidziane w art. 144 ust. 5 pkt 2, z tym że podanie daty urodzenia kandydata lub jego wieku (w latach) spełnia ustawowy wymóg;
- oświadczenie każdego kandydata złożone według wzoru stanowiącego załącznik do ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne (art. 144 ust. 5 pkt 3). Do zgłoszenia dołącza się tylko część A tego oświadczenia. Jeżeli kandydat wypełnia także część B oświadczenia, która po wypełnieniu jest tajna, kandydat osobiście doręcza część B do Państwowej Komisji Wyborczej, a na części A, przed jej dołączeniem, czyni adnotację o złożeniu części B w Państwowej Komisji Wyborczej (art. 145). Jeżeli kandydat, w związku z kandydowaniem na funkcję publiczną, wcześniej składał oświadczenie, o którym wyżej mowa, jest zwolniony od powtórnego złożenia tego oświadczenia (art. 7 ust. 2a ustawy wyżej wymienionej). Zamiast oświadczenia składa on na piśmie informację, kiedy i w związku z ubieganiem się o jaką funkcję publiczną złożył omawiane oświadczenie. Informację kandydat opatruje datą i własnoręcznym podpisem.

II. Rejestracja list okręgowych i kandydatów na senatorów

1. Na podstawie ustaleń co do prawidłowości dokumentów zgłoszenia i danych zawartych w wykazie podpisów okręgowa komisja wyborcza postanawia o zarejestrowaniu listy okręgowej lub kandydata na senatora albo o wezwaniu do usunięcia wad zgłoszenia lub uzupełnienia wykazu podpisów bądź też o odmowie rejestracji listy lub kandydata na senatora (art. 147, art. 148, art. 149 ust. 2).

- 1) Jeżeli dokumenty zgłoszenia i wykaz podpisów wyborców popierających zgłoszenie spełniają ustawowo określone warunki, okręgowa komisja wyborcza sporządza niezwłocznie protokół rejestracji listy okręgowej lub kandydata na senatora, na for-

mularzu ustalonym uchwałą Państwowej Komisji Wyborczej z dnia 26 lipca 2001 r. Jeden egzemplarz protokołu komisja doręcza zgłaszającemu, a drugi — wraz z oświadczeniami lub informacjami przewidzianymi w art. 144 ust. 5 pkt 3 — przekazuje niezwłocznie faksem, a następnie przesyła je Państwowej Komisji Wyborczej.

- 2) Stwierdzając wady zgłoszenia inne niż brak wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców (np. niekompletne dokumenty zgłoszenia bądź błędy w tych dokumentach), okręgowa komisja wzywa osobę zgłaszającą do ich usunięcia w terminie 3 dni, a jeśli wady nie zostaną usunięte w terminie — odmawia rejestracji.

W wypadku nieusunięcia wad zgłoszenia w odniesieniu do poszczególnych kandydatów zgłoszonych na liście okręgowej, listę rejestruje się w zakresie nieobjętym wadą, a odmawia rejestracji w odniesieniu do kandydatów zgłoszonych wadliwie; jest to jednak dopuszczalne tylko wówczas, gdy liczba kandydatów pozostających na liście nie jest mniejsza niż liczba posłów wybieranych w danym okręgu wyborczym. W wypadku gdy liczba prawidłowo zgłoszonych kandydatów jest mniejsza od liczby wybieranych posłów, komisja odmawia rejestracji listy w całości (art. 147 ust. 2).

Nieusunięcie w terminie wad zgłoszenia kandydata na senatora powoduje zawsze odmowę rejestracji kandydata.

W postanowieniu o odmowie rejestracji podaje się uzasadnienie odmowy oraz pouczenie o przysługującym zgłaszającemu prawie odwołania do Państwowej Komisji Wyborczej; postanowienie doręcza się niezwłocznie osobie zgłaszającej listę lub kandydata (art. 147 ust. 3).

- 3) Jeżeli zgłoszenie listy lub kandydata na senatora nie uzyskało poparcia ustawowo wymaganej liczby prawidłowo złożonych podpisów wyborców z powodu stwierdzonych błędów w wykazie podpisów (np. błędów w pisowni, niekompletnych danych), okręgowa komisja wyborcza wzywa zgłaszającego do uzupełnienia wykazu podpisów. Sposób uzupełnienia wykazu podpisów okręgowa komisja wyborcza ustala odpowiednio do charakteru stwierdzonej wady, z tym że wykaz podpisów złożony komisji wraz ze zgłoszeniem nie może być przekazany zgłaszającemu w celu uzupełnienia.

Uzupełnienie wykazu podpisów może być dokonane tylko do czasu upływu terminu przewidzianego do zgłoszenia list lub kandydatów na senatora, tj. do dnia 14 sierpnia 2001 r. do godz. 24⁰⁰. Jeśli ustalenia wad wykazu podpisów komisja dokonała po upływie ustawowego terminu dla przyjmowania zgłoszeń lub gdy do upływu tego terminu zgłaszający nie dokonał uzupełnienia wykazu podpisów, okręgowa komisja wyborcza odmawia rejestracji listy lub kandydata na senatora i niezwłocznie doręcza zgłaszającemu postanowienie wraz z uzasadnieniem oraz pouczeniem o możliwości jej zaskarżenia do właściwego miejscowo sądu okręgowego (art. 148).

4) Jeśli w toku sprawdzania wykazu podpisów wyborców okręgowa komisja wyborcza poweźmie uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości danych zawartych w wykazie bądź co do wiarygodności podpisów, dokonuje ona w terminie 3 dni sprawdzenia tych danych bądź wiarygodności podpisów, w sposób przewidziany w art. 149 ust. 1. Mimo iż termin na dokonanie tych czynności ma charakter instrukcyjny, należy dążyć do jego dotrzymania. O terminie podjęcia postępowania wyjaśniającego należy powiadomić osobę zgłaszającą.

Jeżeli w wyniku przeprowadzonego postępowania okręgowa komisja wyborcza stwierdzi, że zgłoszenie okręgowej listy bądź kandydata na senatora nie zostało poparte ustawowo wymaganą liczbą podpisów, nie wzywa do uzupełnienia wykazu, lecz postanawia o odmowie rejestracji tej listy bądź kandydata. Postanowienie wraz z uzasadnieniem i pouczeniem o trybie zaskarżenia do właściwego miejscowo sądu okręgowego doręcza się niezwłocznie osobie dokonującej zgłoszenia (art. 149).

2. Okręgowa komisja wyborcza wykonuje zadania związane z rejestracją list okręgowych i kandydatów na senatorów, mając na uwadze terminy wykonania innych czynności wyborczych, przewidziane w ustawie. Komisja zapewnia zwłaszcza sprawne i całościowe rozpatrywanie zgłoszeń list lub kandydatów na senatorów, tak aby zakończyć procedurę rejestracyjną niezwłocznie po dokonaniu zgłoszeń. Ma to szczególne znaczenie wobec zgłoszeń wniesionych bezpośrednio przed upływem terminu na ich dokonanie, w odniesieniu do których postępowanie rejestracyjne, w tym ewentualne usuwanie stwierdzonych wad, odbywać się będzie po tym terminie; nie może to jednak mieć wpływu na terminowe sporządzenie przez komisję i podanie do publicznej wiadomości obwieszczeń o zarejestrowanych listach i kandydatach.

III. Numery list okręgowych i obwieszczenia o zarejestrowanych listach i kandydatach

1. Najpóźniej w dniu 29 sierpnia 2001 r. okręgowa komisja wyborcza przeprowadza losowanie numerów dla list tych komitetów wyborczych, których listy zostały zarejestrowane wyłącznie w danym okręgu wyborczym. Czynność losowania następuje po przekazaniu przez Państwową Komisję Wyborczą informacji o wylosowanych jednolitych numerach dla list komitetów wyborczych, które zarejestrowały listy w więcej niż jednym okręgu wyborczym. Kolejne numery, które mogą być losowane w danym okręgu wyborczym, wskazuje Państwowa Komisja Wyborcza.

Przed przystąpieniem do losowania komisja ustala sposób jego przeprowadzenia. O terminie i miejscu losowania zawiadamia się osoby, które dokonały zgłoszeń.

Z przeprowadzonego losowania sporządza się protokół, a o wylosowanych numerach list zawiadamia niezwłocznie zgłaszających (art. 151).

2. Po wylosowaniu numerów list okręgowa komisja wyborcza ustala na posiedzeniu treść obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zawierają-

cego informacje o ich numerach, nazwach i skrótach nazw komitetów wyborczych oraz dane o kandydatach zawarte w zgłoszeniach list.

W obwieszczeniu podaje się także treść części A oświadczenia, o którym mowa w art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 11 kwietnia 1997 r. o ujawnieniu pracy lub służby w organach bezpieczeństwa państwa lub współpracy z nimi w latach 1944—1990 osób pełniących funkcje publiczne. W odniesieniu do kandydatów, którzy przedłożyli informację o uprzednim złożeniu oświadczeń, o których wyżej mowa, treść oświadczenia okręgowa komisja wyborcza otrzyma od Państwowej Komisji Wyborczej.

Na obwieszczeniach nie umieszcza się symboli graficznych partii ani komitetów wyborczych.

Obwieszczenia powinny być rozplakatowane w terminie do dnia 13 września 2001 r. Jeden egzemplarz obwieszczenia przesyła się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej.

Okręgowa komisja wyborcza ustala odrębnie treść obwieszczenia zawierającego informację o zarejestrowanych kandydatach na senatorów, podając dane zawarte w zgłoszeniach kandydatów te same, które umieszcza się w obwieszczeniu o zarejestrowanych listach okręgowych, z tym że nazwiska i imiona zarejestrowanych kandydatów na senatorów umieszcza się na obwieszczeniu w porządku alfabetycznym. Powinny one, analogicznie jak obwieszczenia o zarejestrowanych listach okręgowych, zostać podane do publicznej wiadomości oraz przekazane Państwowej Komisji Wyborczej (art. 152).

IV. Zmiany w zarejestrowanych listach okręgowych i kandydatach na senatorów

1. Okręgowa komisja wyborcza skreśla z listy okręgowej nazwisko kandydata na posła, który zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył komisji na piśmie oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie (art. 153 ust. 1).

Uzupełnienie zarejestrowanej listy okręgowej o nowego kandydata może mieć miejsce tylko wtedy, gdy skreślenie nazwiska kandydata nastąpiło wskutek jego śmierci i spowodowało, że na liście tej pozostało mniej kandydatów niż wynosi liczba postów wybieranych w danym okręgu. W takim wypadku komisja powiadamia osobę zgłaszającą tę listę o możliwości zgłoszenia nowego kandydata; zgłoszenie nowego kandydata nie wymaga poparcia podpisami wyborców. Uzupełnienia listy można dokonać najpóźniej w 15 dniu przed dniem wyborów (art. 153 ust. 2).

Gdy skreślenie kandydata z listy nastąpiło z innej przyczyny niż śmierć kandydata lub jeśli lista nie została uzupełniona do 15 dnia przed dniem wyborów, a pozostaje na niej mniej kandydatów niż liczba postów wybieranych w okręgu — komisja unieważnia rejestrację tej listy. Na postanowienie komisji w tej sprawie nie przysługuje środek prawny (art. 153 ust. 3).

Jeżeli przed dniem wyborów nastąpiło rozwiązanie komitetu wyborczego (art. 106 ust. 3), okręgowa komisja unieważnia rejestrację listy tego komitetu. Na po-

stanowienie komisji środek prawny nie przysługuje (art. 153 ust. 4).

2. Jeżeli kandydat na senatora zmarł, utracił prawo wybieralności lub złożył komisji na piśmie oświadczenie o wycofaniu zgody na kandydowanie albo nastąpiło rozwiązanie komitetu wyborczego, okręgowa komisja wyborcza unieważnia rejestrację kandydata. Na postanowienie komisji w tej sprawie nie przysługuje środek prawny.

3. Zawiadomienie wyborców o zmianach następuje w formie obwieszczenia. Jeśli wydrukowanie obwieszczenia przed dniem wyborów jest niemożliwe, należy zapewnić umieszczenie odpowiedniej informacji w lokalach obwodowych komisji wyborczych i, w miarę możliwości, podać w formie komunikatu w lokalnych środkach masowego przekazu. Jeden egzemplarz obwieszczenia lub informacji przekazuje się niezwłocznie Państwowej Komisji Wyborczej (art. 153 ust. 5).